

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

PROGRAM POTICANJA RAZVOJA CIVILNOG DRUŠTVA NA OTOCIMA 2021.-2027.

Zagreb, srpanj 2021.

PROGRAM POTICANJA RAZVOJA CIVILNOG DRUŠTVA NA OTOCIMA 2021.-2027.

S A D R Ž A J

1. UVOD	3
2. ZAKONSKI OKVIR.....	4
4. ANALIZA STANJA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA NA OTOCIMA	5
5. DOSADAŠNJE INSTITUCIONALNO POTICANJE UDRUGA NA OTOCIMA	6
6. TEMELJNA POLAZIŠTA PROGRAMA.....	6
7. CILJEVI PROGRAMA.....	7
8. PODRUČJE OBUHVATA DJELOVANJA PROGRAMA	8
9. PROGRAMSKI IZAZOVI.....	8
10. PROVEDBA PROGRAMA.....	9
11. FINANCIJSKI OKVIR	11
12. ZAKLJUČAK.....	12

1. UVOD

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u dalnjem tekstu: Ministarstvo) kao nositelj politike razvoja otoka potiče i stvara povoljno okruženje za razvoj civilnog društva na otocima, jačajući ulogu i kapacitete organizacija civilnog društva uz njihovo umrežavanje. Podržavajući odrednicu Pametnog otoka iz članka 22. stavka 1. točke 9. Zakona o otocima (Narodne novine, br. 116/18, 73/20 i 70/21), (u dalnjem tekstu: Zakon), koja se odnosi na jačanje i promoviranje socijalne uključenosti, edukacije i participacije građana te sukladno članku 24. Zakona, Ministarstvo je obvezno izraditi Program poticanja razvoja civilnog društva na otocima (u daljem tekstu: Program) i Pravilnik o provedbi Programa poticanja razvoja civilnog društva na otocima (u dalnjem tekstu: Pravilnik).

Program potiče jačanje aktivnosti lokalnih organizacija civilnoga društva čiji se razvojni potencijali realiziraju stvaranjem i mobiliziranjem različitih vrsta društvenog kapitala, što posljedično utječe na smanjenje podjele u društvu i osnaživanje i motiviranje pojedinca da se aktivno uključe u život lokalne otočne zajednice.

Ovaj Program se donosi za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Ministarstvo je pristupilo izradi ovog Programa putem kojeg će stvarati poticajno okruženje i dodjeljivati finansijske podrške onim organizacijama civilnog društva koje imaju sjedište i djeluju na otocima prepoznajući važnost i potencijal civilnog društva na otocima.

Program je usklađen sa posebnim ciljevima i prioritetima Nacionalnog plana razvoja otoka 2021.-2027. u programskom području razvoja civilnog društva, a navedeni srednjoročni akt strateškog planiranja predstavlja osnovu za provedbu teritorijalnog pristupa razvoju otoka u novoj finansijskoj perspektivi Europske unije.

Sadržajno Program uključuje sljedeća poglavlja: zakonski okvir, osvrt na definicije civilnog društva, analizu stanja organizacija civilnog društva na otocima, dosadašnje institucionalno poticanje organizacija civilnog društva na otocima, temeljna polazišta i ciljeve Programa, obuhvat djelovanja Programa, izazove s kojima se otočani susreću, a nastoje se riješiti Programom te njegovu provedbu i opis dodatnih provedbenih aktivnosti kao i finansijski okvir i zaključak.

Radna skupina za izradu Programa poticanja razvoja civilnog društva na otocima i Pravilnika o provedbi Programa poticanja razvoja civilnog društva na otocima osnovana je Odlukom (KLASA: 080/0-02/19-03/6, URBROJ: 538-02-2-1/26-19-1 od 23. travnja 2019. godine i URBROJ: 538-02-2-1/26-21-2 od 02. veljače 2021. godine), u čijem sastavu su predstavnici

Ministarstva, Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske, Hrvatske zajednice županija, Hrvatske udruge gradova u Republici Hrvatskoj, Hrvatske zajednice općina te znanstvene i stručne zajednice koja se bavi otočnim razvojem. Radna skupina sa svojim prijedlozima i sugestijama aktivno je sudjelovala u izradi ovog Programa.

2. ZAKONSKI OKVIR

Zakonski okvir ovog Programa čine:

1. Zakon o otocima (Narodne novine, br. 116/18, 73/20 i 70/21)
2. Zakon o udružama (Narodne novine, br. 74/14, 70/17 i 98/19)
3. Zakon o zakladama (Narodne novine, br. 106/18 i 98/19)
4. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine, br. 26/15 i 37/21)
5. Zakon o finansijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, broj 121/14)
6. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra udruža Republike Hrvatske i Registra stranih udruža u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 04/15 i 14/20)

3. OPĆENITO O CIVILNOM DRUŠTVU

Podupiranje razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj uređeno je Ustavom Republike Hrvatske čime su postavljeni temelji pravnog okvira za područja koja se odnose na slobodu mišljenja, slobodnog udruživanja i okupljanja građana.

Sukladno pravnom ustroju organizacije civilnoga društva u Republici Hrvatskoj čine: udruge, zaklade, privatne ustanove, sindikati i udruženje poslodavaca, organizacijski oblici vjerskih zajednica, ali i razne vrste neformalnih građanskih inicijativa.

Dva najčešća organizacijska oblika civilnog društva su udruge i zaklade.

Udruža je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i Zakonom o udružama, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje tog oblika udruživanja sukladno članku 4. Zakona o udružama.

Zaklada je imovina koja služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe čije je djelovanje usmjereno na poboljšanje kvalitete života u određenoj lokalnoj zajednici i najbolji je način da se osigura poštovanje načela supsidijarnosti.

4. ANALIZA STANJA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA NA OTOCIMA

Važnost sektora neprofitnih organizacija, među kojima su najznačajnije udruge, zadnjih desetljeća u svim državama pa tako i u Republici Hrvatskoj postaje sve izraženija. Tome u prilog idu i podaci iz Registra udruga (prosinac, 2020.) koji pokazuju da je ukupno u Republici Hrvatskoj registrirano 51.863 udruga te da hrvatski otoci ukupno broje 2.123 registrirane aktivne udruge, što u relativnom smislu, u odnosu na Republiku Hrvatsku čini 4,1%.

Uvezši u obzir da Republika Hrvatska broji 48¹ naseljenih otoka, uključujući i poluotok Pelješac, vrijedan je podatak da udruge djeluju na čak 42 naseljena otoka iz čega je razvidno da je 84% otoka pokriveno registriranim udrugama.

Otoci koji broje najviše aktivnih udruga, sukladno podacima iz prosinca 2020. godine su: Krk s 286 aktivnih udruga, Brač s 235 i Korčula s 234 aktivne udruge.

Dalnjom analizom, promatraljući broj udruga u odnosu na broj stanovnika, rezultati pokazuju da su po tom pitanju otoci iznad prosjeka Republike Hrvatske. Naime, na otocima je registrirana po jedna aktivna udruga na svaka 63 stanovnika, dok je prosjek Republike Hrvatske 83 stanovnika.

Rezultati promatranja broja aktivnih udruga na 1.000 stanovnika na većim otocima (otoci koji prema zadnjem popisu stanovništva imaju više od 1.000 stanovnika), impliciraju da najviše aktivnih udruga imaju sljedeći otoci: Mljet (34,2), Šolta (25,0) i Cres (19,5). S druge strane, najmanji broj aktivnih udruga na 1000 stanovnika imaju otoci: Čiovo (7,1), Rab (11,4) i Ugljan (12,5).

Također, kad je riječ o analizi udruga prema području djelovanja, podaci pokazuju kako su udruge na otocima u najvećem broju registrirane za kulturu i umjetnost, sport, socijalnu djelatnost te obrazovanje, znanost i istraživanje.

Kada je riječ o važnosti sektora neprofitnih organizacija nužno je spomenuti i lokalne akcijske grupe (u dalnjem tekstu: LAG). LAG predstavlja jedan od modela razvoja društvenog poduzetništva koji povezuje dionike iz javnog, privatnog i civilnog sektora na određenom

---

¹ Sukladno službenim podacima popisa stanovništva iz 2011. godine Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske

području sa svrhom poticanja lokalnog održivog razvoja. Važnost LAG-ova prepoznata je i u Republici Hrvatskoj te samo na području otoka djeluje ukupno njih osam.

Pored LAG-ova, važno je spomenuti i lokalne akcijske grupe u ribarstvu (u dalnjem tekstu: LAGUR) koji označava partnerstvo između sva tri sektora. Na otocima djeluje ukupno osam LAGUR-ova.

Prema podacima iz Registra zaklada Republike Hrvatske (ožujak, 2021.), na području Republike Hrvatske registrirano je ukupno 287 aktivnih zaklada dok je na otocima registrirano njih pet. Na otoku Krku u Primorsko-goranskoj županiji, registrirane su dvije zaklade, dok je na otocima Braču, Ižu i Zlarinu registrirana po jedna zaklada. Istarska, Ličko-senjska i Dubrovačko-neretvanska županija prema trenutnim podacima iz Registra zaklada Republike Hrvatske nemaju registriranih aktivnih zaklada na svojim otocima.

Uz sve navedeno, važno je naglasiti postojanje udruga/platformi koje se bave održivim razvojem te pristupaju teritorijalno razvoju svih otoka.

5. DOSADAŠNJE INSTITUCIONALNO POTICANJE UDRUGA NA OTOCIMA

Od 2008. godine, prvotno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, a od 2011. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije poticalo je razvoj civilnog društva na otocima, na način da je jednom godišnje objavljivalo javni natječaj kojim su se financirali projekti udruga koje imaju sjedište na otocima. Sredstva za provedbu javnih natječaja bila su osigurana na pozicijama državnog proračuna Republike Hrvatske. U razdoblju 2008.-2020., provedbom javnih natječaja, podržano je 368 projekata s ciljem održivog razvoja otoka u ukupnom iznosu od 5,1 milijun kuna. Financijski su to projekti čija prosječna vrijednost iznosi nešto manje od 14 tisuća kuna uz trajanje projekata od minimalno 6 do maksimalno 12 mjeseci.

6. TEMELJNA POLAZIŠTA PROGRAMA

Temeljna polazišta ovog Programa su:

- Održivi razvoj otoka**

Program podržava dugoročni proces unapređenja otočnog gospodarstva i otočne zajednice koji se ostvaruje prepoznavanjem, poticanjem i upravljanjem otočnim razvojnim potencijalima, korištenjem raspoloživih resursa uz najmanje moguće ugrožavanje prirodnih sustava te kreiranjem i zadržavanjem profita u lokalnim zajednicama kako bi se osigurala njihova dugoročna samodostatnost.

- **Pristup odozdo prema gore („bottom - up pristup“)**

Program se ostvaruje komunikacijom svih upravnih razina s naglaskom na smjer od lokalne zajednice ka hijerarhijskom vrhu koji ima zadatku osigurati institucionalnu i finansijsku potporu za ostvarivanje ciljeva Programa. Kad su u pitanju otočni problemi, najreprezentativniji subjekti su njihovi stanovnici koji na otoku žive svaki dan.

- **Integriranje aktivnosti**

Program obuhvaća različite aktivnosti s kojima se integrirano djeluje na sve ekonomske, demografske, ekološke, klimatske i slične probleme koji pogadaju otoke.

- **Razvoj partnerstva**

Program potiče partnerstvo organizacija civilnog društva na otocima. Civilnom društvu se tako otvaraju mogućnosti udruživanja svojih prednosti i snaga i osmišljavanja i provedbe inovativnih praksi koje dovode do smanjenja nejednakosti.

- **Umrežavanje i suradnja**

Program omogućuje i potiče umrežavanje i suradnje organizacija civilnog društva s javnim, znanstvenim i privatnim sektorom uz prenošenje i razmjenu znanja i iskustva što potiče inovativne načine promišljanja i pokretanja razvoja otočne lokalne zajednice.

7. CILJEVI PROGRAMA

Osnovni cilj kreiranja ovog programskog okvira djelovanja je dugoročan doprinos razvoju civilnog društva na otocima jačanjem kapaciteta organizacija civilnog društva koje se bave održivim razvojem otoka kako na nacionalnoj, tako i na regionalnoj i lokalnoj razini, čime se osiguravaju preduvjeti za održiv gospodarski i društveni razvoj na hrvatskim otocima, odnosno stvara dodatni prostor nužan za poboljšavanje kvalitete života stanovnika otoka sukladno njihovim potrebama i interesima.

Program osnažuje kapacitete organizacija civilnog društva na otocima te im otvara mogućnosti inovativnih načina promišljanja i djelovanja u području obrazovanja, kulture i umjetnosti, socijalne i zdravstvene skrbi, sporta i slično potičući na taj način zapošljavanje lokalnog stanovništva unutar organizacija civilnog društva čiji će aktivni angažman uvelike doprinijeti kvalitetnijem društvenom i gospodarskom razvoju otoka.

Specifični ciljevi ovog Programa bit će postavljeni unutar javnog poziva za dodjelu finansijske podrške projektima/programima organizacija civilnog društva na otocima, sukladno rješavanju stvarnih potreba koje prepoznaju stanovnici otočnih sredina.

8. PODRUČJE OBUHVATA DJELOVANJA PROGRAMA

Područje obuhvata djelovanja Programa čine svi naseljeni otoci na kojima su osnovane i registrirane organizacije civilnog društva.

Program je posebno fokusiran na otoke sa specifičnim položajem, koji su navedeni u članku 10. stavku 1. Zakona, a definirani su kao otoci i dijelovi otoka čije je sjedište jedinice lokalne samouprave na kopnu ili drugom otoku. Riječ je o otocima s malobrojnim, uglavnom starijim stanovništvom koji su slabije gospodarski razvijeni.

9. PROGRAMSKI IZAZOVI

Program doprinosi rješavanju izazova na otocima koji su vezani uz razvoj i unapređenje civilnog društva.

Problemi s kojima se susreću lokalne zajednice su:

- izazovi povezani sa slabom naseljenosti otoka - pogotovo stanovnika mlađe životne dobi i/ili mladih obitelji na otocima
- nedostatak mogućnosti zapošljavanja - pogotovo nezaposlenost koja je nastala kao posljedica gašenja/izumiranja djelatnosti od važnosti za gospodarski razvoj otoka sukladno članku 35. Zakona
- izazovi, odnosno krize uzrokovane prirodnim silama i pandemijom bolesti COVID-19
- smanjena dostupnost svih javnih usluga (zdravstvo, predškolski odgoj, obrazovanje, briga za starije i nemoćne i slično)
- oskudica vodnih resursa
- nedostatni izvori energije
- manja dostupnost raznoraznih društvenih sadržaja kao što su obrazovni, edukativni, kulturni, znanstveni, sportski i slični sadržaji.

Ova ograničenja su prepreke za aktivno i prepoznatljivo djelovanje lokalnih organizacija civilnog društva na otocima i veću uključenost građana za rješavanje problema na lokalnim razinama. Uz to, zbog nedostatnih kapaciteta, lokalne organizacije civilnog društva imaju dodatnih poteškoća za prijavu za financiranje na natječaje i/ili pozive iz EU fondova.

10. PROVEDBA PROGRAMA

Na osnovu dosad iznesenog okvira u kojem su ciljevi Programa definirani, nužno je odrediti aktivnosti čija će konkretna, razumljiva i jasna provedba omogućiti ostvarenje zadanih ciljeva.

Provedbu ovog Programa čini raspisivanje javnog poziva, uz prethodni iskaz interesa koji je osnova za dodjeljivanje finansijskih potpora onim projektima organizacija civilnog društva na otocima koji su u skladu s održivim razvojem hrvatskih otoka.

S ciljem diferenciranja područja javnog poziva, Ministarstvo je odredilo četiri smjera razvoja kojima će se nastojati obuhvatiti projekti većeg broja organizacija civilnog društva na otocima.

Javni poziv financira projekte koji se odnose na:

- pripremu projekata za prijavu na EU natječaje/pozive
- projekte usmjerene umrežavanju otočnih udruga
- specijalizirane pozive, odnosno projekte usmjerene na specifično područje djelovanja
- projekte koji djeluju u skladu održivim razvojem otoka.

Priprema projekata za prijavu na EU natječaje/pozive: omogućuje organizacijama civilnog društva na otocima da ojačaju svoje kapacitete kroz edukacije i pomoć u pripremi kvalitetnih projekata koje će zatim prijaviti na EU natječaje/pozive u nadolazećoj finansijskoj perspektivi te čija provedba projekta (po odobrenju iz javnog poziva/natječaja) proizvodi efekte koji se vidljivo odražavaju i imaju učinak na poboljšanje kvalitete života u lokalnoj otočnoj zajednici sukladno stvarnim otočnim potrebama.

Projekti usmjereni umrežavanju otočnih udruga: s obzirom da su udruge prepoznate kao pokretači razvoja u svojim lokalnim sredinama, a same nemaju dovoljne kapacitete za jače i učinkovitije djelovanje kojim bi proizvele dugoročne i multiplikativne efekte na sredinu u kojoj djeluju, cilj je da se modelom umrežavanja stvori prostor koji će omogućiti ujednačeno jačanje kapaciteta i aktivnosti udruga na svim otocima.

Specijalizirani pozivi: predstavljaju koncept financiranja prema kojem se, ovisno o potrebama otočana, raspisuju pozivi usmjereni na specifično područje djelovanja, odnosno podržavaju se projekti čija je svrha pridonijeti rješavanju izazova u određenoj lokalnoj zajednici. Na taj način se potiče integracija (povezivanje) projekata organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju zajedničko specifično područje djelovanja.

Projekti koji doprinose ciljevima održivog razvoja: su projekti organizacija civilnog društva na otocima koji doprinose ciljevima održivog razvoja. Projekti koji doprinose ciljevima održivog razvoja u smislu ovog Programa obuhvaćaju sljedeća područja: ublažavanja klimatskih promjena, uvođenje i korištenje naprednih tehnologija, povećanje korištenja održivog korištenja obnovljivih izvora energije, promicanje održive mobilnosti, primjena nekonvencionalnih i pametnih načina upravljanja vodnim resursima, promicanje kružnog gospodarstva, očuvanje prirodne i kulturne baštine otoka, diverzifikacija gospodarstva u stvaranju novih i inovativnih lokalnih djelatnosti, jačanje i promoviranje socijalne uključenosti, edukacije i participacije građana.

Koncepcijski, Program se provodi u skladu sa sljedećim dodatnim aktivnostima:

- 1.1.Uspostava Radne skupine za razvoj civilnog društva na otocima unutar Otočnog vijeća
- 1.2. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva na otocima i vidljivosti poziva za dodjelu finansijskih sredstava projektima organizacija civilnog društva na otocima.

U dalnjem tekstu Programa ukratko su opisane dvije dodatne aktivnosti Programa s navedenim korisnicima aktivnosti, nositeljima aktivnosti, očekivanim rezultatima i dugoročnim učincima.

AKTIVNOST 1.1.

Uspostava Radne skupine za razvoj civilnog društva na otocima unutar Otočnog vijeća

Cilj aktivnost: Unutar Otočnog vijeća koje djeluje kao savjetodavno tijelo ministra nadležnog za regionalni razvoj i fondove Europske unije, uspostavlja se Radna skupina za razvoj civilnog društva na otocima (u dalnjem tekstu: Radna skupina) čija je zadaća osigurati prostor za poticanje i stvaranje povoljnog okruženja za razvoj civilnog društva uz doprinos jačanju svih segmenata civilnog društva na otocima.

Opis aktivnosti: Aktivnost 1.1. odnosi se na uspostavu Radne skupine koja aktivno sudjeluje u razvoju organizacija civilnog društva na otocima podržavajući i promišljajući o svim aktivnostima koje su prvenstveno usmjerene na jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva. Također, Radna skupina u komunikaciji s drugim državnim tijelima (članovima Otočnog vijeća) analizira aktivnosti i njihove učinke koji se odnose na razvoj civilnog društva na otocima. Dodatno unutar ove aktivnosti, Ministarstvo jednom godišnje izrađuje izvješće o učincima Programa na temelju čijih rezultata, zapažanja i preporuka će se razvijati i unapređivati ovaj Program.

Korisnici aktivnosti: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije/Uprava za otoke, članovi Radne skupine za razvoj civilnog društva na otocima, organizacije civilnog društva na otocima.

Nositelj aktivnosti: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije/Uprava za otoke.

Očekivani rezultati: jači administrativni kapaciteti organizacija civilnog društva na otocima.

AKTIVNOST 1.2.

Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva na otocima i vidljivosti poziva za dodjelu finansijskih sredstava projektima organizacija civilnog društva na otocima

Cilj aktivnosti: Doprinijeti neophodnoj edukaciji, prenošenju znanja i informiranosti organizacija civilnog društva na otocima.

Opis aktivnosti: Aktivnost 1.2. ovog Programa odnosi se na ulogu Ministarstva kao nositelja podrške u provedbi edukacija (terenskih i on-line) i/ili radionica tijekom pripreme i provedbe javnih poziva kako bi se dodatno motiviralo organizacije civilnog društva na otocima da ojačaju svoje kapacitete i kvalitetnije pripreme projekte koje će prijaviti na natječaje i/ili pozive iz nacionalnih i EU izvora. U okviru aktivnosti 1.2. Ministarstvo se preko svojih službenih Internet stranica usredotočuje na aktivniju komunikaciju o svim relevantnim aktivnostima koje se provode po pitanju organizacija civilnog društva na otocima nastojeći pridonijeti vidljivosti Programa i javnog poziva. Ministarstvo po završetku svih odobrenih projekata javnog poziva može izraditi elektronički katalog projekata.

Korisnici aktivnosti: Organizacije civilnog društva na otocima i javnost/stanovnici otoka.

Nositelj aktivnosti: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije/Uprava za otoke, po potrebi Ured za udruge RH (provodenje općenitih radionica).

Očekivani rezultati: veći broj prijava projekata na javni poziv Ministarstva.

11. FINANCIJSKI OKVIR

Sredstva za provedbu ovog Programa osigurana su na pozicijama Državnog proračuna RH, na razdjelu 061 – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, na glavi 06105 - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, unutar programa 2904 - Održivi razvoj jadranskih otoka, na aktivnosti A570463 – Razvoj otoka, skupini rashoda 38.

Tijekom provedbe ovog Programa, Ministarstvo će za narednu finansijsku perspektivu Europske unije nastojati osigurati sredstva iz fondova Europske unije koja će biti namijenjena za pripremu i provedbu projekata čiji su nositelji organizacije civilnog društva na otocima.

12. ZAKLJUČAK

Ovaj Program potiče razvoj otočne lokalne zajednice podržavajući projekte koji doprinose ciljevima održivog razvoja organizacija civilnog društva koje imaju sjedište na hrvatskim otocima i to pristupom odozdo prema gore zasnovanom na stvarnim potrebama i inicijativama otočana. Program doprinosi umrežavanju između organizacija civilnog društva na otocima provedbom projekata i potiče suradnju javnog, privatnog, znanstvenog i civilnog sektora. Nositelj Programa također uspostavlja Radnu skupinu za razvoj civilnog društva na otocima i otvara mogućnost provođenja radionica i edukacija organizacija civilnog društva na otocima s ciljem jačanja kapaciteta i što uspješnije realizacije planiranih projekata, prijavljenih na javne natječaje i/ili pozive za dobivanje nacionalnih sredstava i sredstava fondova Europske unije.

Način provedbe pojedinih sastavnica ovog Programa detaljno će se razraditi Pravilnikom.

KLASA: 302-03/19-01/6

URBROJ: 538-07-1-1/415-21-8

Zagreb, 28. srpnja 2021. godine